

שנה ז' - גליון ק"ל

תשעה באב תש"פ לפ"ק

פניני הרמק

יו"ל ע"י "קהילת הרמה" בירושלים עיה"ק תובכ"א
שע"י יוצאי ישיבה הרמה דלונדון יצ"ו

בנשיאות עט"ר מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי אליקים שלעזינגער שליט"א

מפניני רבינו:

זכור ד' מה היה לנו הביטה וראה את חרפתנו. (איכה ה. א.), יש לפרש עפ"י מש"כ בשערי תשובה לרבינו יונה (שער א) מתנאי הבושה לכפרת החטא בושתי ונכלמתי חרפת נעורי וכו', הוא שאמור כאן שיראה ד' כמה אנו מרגישים חרפתנו ויכפר בעדנו.

(מתוך ספר בית אב על התורה ח"ב)

יתומים היינו ואין אב. (שם ה. ג.), יש לפרש עפ"י מה דאיתא בסנהדרין (קד:): אמותנו כאלמנות ולא אלמנות ממש אלא עגונות, שהן אלמנות צרורות, כמו כן ל"פ יתומים היינו ואין אב, כי חזקה על המת שישתכח מן הלב, אבל היתומים בחינת שאין אב, שהאב איננו ולא ידענ ומה היה לו, כי אע"פ שהוא חי איננו, ואי אפשר לקבל נחומין על החי כמו שפירשו חז"ל על יעקב אבינו שנאמר עליו וימאן להתנחם.

(שם)

אמותינו כאלמנות. (שם), יש לפרש עפ"י מה שידוע מהאר"י ז"ל (עי' קב הישר פרק צג) שפעם אחת נתגלתה השכינה בכותל המערבי בדמות אלמנה, וידוע שהשכינה נקראת אם הבנים, והוא אמותנו כאלמנות.

(שם)

מזלא טבא

ברכת מזל טוב לידידנו החשוב, הרה"ג המופלג בתורה ויר"ש

הר"ר יצחק לויין שליט"א

נכד הגאון רבי יצחק שלעזינגער שליט"א (מראשי כוללנו בלונדון יצ"ו) ונין לעט"ר מרן ראש הישיבה שליט"א

לרגל הולדת בנו בשעטומ"צ

הברית יתקיים בס"ד ביום רביעי לסדר "אשר ייטב לך ולבניך אחריו" באולם 'חניכי הישיבות' בשעה 8:30

ויה"ר שיזכה להכניסו בבריתו של אאע"ה בעתו ובזמנו ולגדלו לתורה לחופה ולמע"ט אמן

מאמר "ועיר האלקים מושפלת"

[מתוך ספר בית אב שיחות החדש חלק ג' העומד לצאת לאור בס"ד - נאמר בערב תשעה באב שנת תשמ"ג לפ"ק]

שהראה הקב"ה לאדם הראשון ומרע"ה (סנהדרין דף לח:), אי אפשר להראות לו דור אלא יחד עם דורשיו, כי הא בהא תליא, וסימן לירידת הדור הם דורשיו, וכמשנ"ת.

וכשנסתלק מרן החזו"א זצ"ל אמר מרן [הגרי"ז]: "מה בין אתמול להיום? אתמול היה דור עם חזון איש, והיום הוא דור בלי חזון איש!", והבן.

וע"כ מה נענה אנן, זקנים משער שבתו, הפי' כמש"כ אצל בועז (רות ד. א.) שעלה השער, דורשי הדור צריכים לעמוד בשער המחנה להורות כתורה יעשה, ובירידת הדורות משער שבתו, והבן, מצבינו האיום היום, שאין גדר ואין עומד בפרץ וקטנים מושלים בגדולים, זהו הסימן של התפתחות והחמרת הגלות - ירידה מטה ר"ל.

איתא "ועיר האלקים מושפלת עד שאול תחתיה" (סליחות לפני ראש השנה, פיוט י"ג מידות), הביאור, כידוע, אחיזת מקור הס"א הוא למטה, בעוקץ התחתון של תיו, וככל שמתגבר הס"א ר"ל הוא נמשך מטה, כי למעלה אין לו כ"כ כח, והתגברותו מטה מטה, ולא ציור או דרוש אומר בזה אלא רק נראה האמת, היו ימים שעיקר הנסיונות היו בדעות וחקירות, ועתה העיקר לילך אחר תאוות, להחטיא איש ישראל - וכידוע הער"ר היא הבחינה התחתונה ביותר של הס"א, כי אומות עכו"ם הם עכ"פ בגדר אומה ויש להם שר, ואילו הער"ר אין לו שום גדר ואחיזה למעלה וע"כ שלטונו לאחרונה [ומאז שלטונו התחיל לפגוע במתים לנתחם לפני הקבורה, וכעת ירדו מטה יותר לחפור עצמות חטוטי שכבי מתחת האדמה ר"ל]. ועיר האלקים מושפלת עד שאול תחתיה, הוא בחינתם, ע"כ

כבר אלפיים שנה שאנו מתאבלין על חורבן הבית, והיכן מצינו אבלות על מה שנתיישן כל כך? והרבה דברים נאמרו בזה, ונראה שיש להבין הבחינה שגדר חורבן ביהמ"ק אינו דומה לאדם שמת ובזה נגמר המאורע, אלא שמיום חורבן ביהמ"ק כל ימי הגלות אין מצב קיים, וכמו שאמר מרן (הגרי"ז) זצ"ל כשנשאל על המצב, אמר: מצב הוא כשההוה עומד אבל בימנו אין "מצב" כי הירידה מתמדת ויש כל יום התפתחות נוספת בגדר הגלות, וכדאיתא באמת בתוכחה ואם לא תשמעו וגו' ואם תלכו עמי קרי וכו', וכן אמרו ז"ל בסוטה (דף מט.) אין לך יום שקללתו מרובה מחברו, וכמש"כ המהר"ל בנצח ישראל (פרק כד) - שלשיטתו מסביר יום גלות בגדר שינוי מסדר העולם - ומפרש שם כי בהכרח כל שינוי גורם שינוי נוסף, הוא אשר דברנו.

ולפי"ז אפשר הוא שאמרו ז"ל בירושלמי (יומא פ"א ה"א) כל דור שאין ביהמ"ק נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו, פי' כיון שלא נבנה והגלות קיים, יש בכל יום חורבן חדש בפועל ממש, ועל החורבן הזה של היום מחוייבים אנו להתאבל, כי חורבן חדש נגרם ע"י חורבן ביהמ"ק.

היוצא מזה, כי אבלות תשעה באב צריך להיות על החורבן החדש שבימינו שביום זה, כי היום חרב ביהמ"ק בבחינה זו, וע"כ יש להקדים לאבלות ציון המצב הנורא שאנו נמצאים בימינו, כבר ידוע שמרן זצ"ל נשאל מה היה הרמב"ם ז"ל אומר אילו היה בדור שלנו? וענה: זה לא יתכן, כי אילו היה לנו רמב"ם לא היה מצב כזה, ופעם שני אמר לו אחד כי אילו החפץ חיים ז"ל היה חי עכשיו היה אומר כך וכך, דחאו מרן זצ"ל: אילו הח"ח היה חי לא היה שייך כל מצב כזה, כי הרי דור דור ודורשיו

נאמר על המינים ואפיקורסים "מורידים ולא מעלים" (עבו"ז דף כו:), כי שם אחיזתם ומקורם.

ואם כי נדמה שכבר לא יתכן ירידה יותר, אבל אין אנו יודעים, הרי הרשב"א (שו"ת ח"א סי' תיד - תיח) בדורו התלונן על הירידה, ונראה מדבריו שאי אפשר יותר [ולא היה מחלל שבת בדורו], וכן הוא ברדב"ז (בתשובה הנדפס בסוף ח"ב, סי' תשצו), וכן התלוננו בכל דור ודור, ועם כל זה ראו למה שהגענו ד' ירחם, ומי יודע עד אנה ירד עוד אם לא יהיה סוף לגלות, ואפשר הוא שאומרים אחכה לו בכל יום שיבא, כי מי יודע מה ילד יום.

[ונתבונן עוד מה דאיתא ביבמות (דף סג:) כי בעוון חיים מתים מחטטים, ושם בגמרא ששמחים ביום אידם, וכמש"כ בכס ובאבותיכם, ובמהרש"א שאמרו עובדי ע"ז בחו"ל אינה ע"ז גמורה, וע"כ שמחו ביום אידם ג"כ. וכתב עוד מהרש"א ענין מדה כנגד מדה בזה, כי במקום הלולא וחינגא ביום אידם נענשו בליקוט עצמות שמחייב אבלות עיי"ש, הנה מלכות זולה זו השמחה בה הוא ממש שמחה ביום אידם, הלא הם גרועים מעכו"ם כדאיתא בגמרא (סנהדרין דף לח:), וכופרים בכל התורה, כולה וכלום יש היום יהודי שאינו נהנה במישרים או בעקיפים ממלכותם ויום אידם? ואומרים אין זו ע"ז, כמש"כ במהרש"א, ע"כ באה עלינו צרה נוראה של חיטוטי שכבי כדי שנדע שאנו צריכים להתאבל ולא לשמוח אתם, זהו המכוון - ואם כי מגלגלים חוב ע"י חייב, הם החופרים הרשעים, הרי זה בסיבת חטא שלנו - ובמהרש"א כתב עוד המדה כנגד מדה כיון שסעודת ע"ז הוא זבחי מתים עיי"ש, ומי לא נהנה מכספם וסעודתם ר"ל].

ואמנם זה ברור כי עיקר חורבן ביהמ"ק הוא רק בעולם העשייה, שהוא היותר תחתון, ואפרש קצת, הנה הקדמונים חלקו תפלותינו לד' חלקים, פרשת קרבנות כנגד עולם העשייה, מ'ברוך שאמר' עולם הבריאה, מ'ישתבח' עולם היצירה, ושמו"ע עולם אצילות, ואם נתבונן נראה כי מברוך שאמר והלאה אין שום נפק"מ בין זמן ביהמ"ק או זמן גלות, התפלות שייכות

בשזה, אבל בפרשת קרבנות אנו מרגישים החורבן והגלות, והוא רק בחינת נשלמה פרים שפתנו, כי כאן חרב ביהמ"ק, בעולם העשייה.

וע"כ מי שרוצה להנצל מן הגלות הוא מוכרח להתעלות, כאלו אינו בעולם עשייה, כי עולם העשייה חרב, ודומה הדבר למי שנולד וגדל בעיר ויודע מבואותיה, ואח"כ חרבה העיר ומלאה מפולת וחורבות, אם יחזור לעירו ויהא מסתכל על החורבן לא ימצא את מקומו, אלא העצה שיעיר בזכרונו מהי צורת העיר בבנינה ואיך היה נראה, ולפי תכנית זה הוא יכול להתקדם בעיר ולמצוא מבואותיה, הרוצה לחיות רק בעולם העשייה, בו שולט הער"ר והס"א ר"ל, כי בו חל חורבן ביהמ"ק, בהכרח שיטעה ולא ימצא דרך, אלא העצה, מה שדרשו ז"ל (דברים רבה א, יט) פנו לכם צפונה, הצפינו עצמכם בתורה, נשקע בעמל התורה אשר בה לא נגע החורבן, ושם הכל על מכונו וסדרו, ואם ידבק דעתו בתוה"ק יתבהר לו הכל וידע לאן לפנות בלי להתחשב עם ההטעאה של חורבן העולם.

והוא מש"כ בדרך עץ החיים (ד"ה וצריך) כי אחיזת הס"א בגוף היא מועטת וכו' עיי"ש כל האריכות השייך ממש למצבנו עיי"ש, ואח"כ שם בד"ה הנה ז"ל: "הנה ממאמרים אלו תבין ותשכיל בשכלך הזך כי אין תרופה למכתנו כי אם בעסק התורה, כי אין לך דבר המחליש כח הסיטרא אחרא כי אם עסק התורה כו' הרי תבין ותדע שכל הקבלות שנתתי לך עד הנה הן אמת, ולימוד תורתנו הוא ליצר הרע ולסיטרא אחרא סם המות ולאחינו בית ישראל הוא סם החיים כו' והנה תראה שחורבן בית קדשנו ותפארתנו ושגלינו מארצנו היה בעון ביטול תורה" כו' עכ"ל.

והדבר מובן כי המתחברים עם הער"ר ומתדרדרים עמו אי אפשר להם להכיר את המצב הירוד, כי רואים לדעתם אורות באופל, ואין הם יודעים על מה להתאבל, ורק המתבדלים מהם ובכח שקיעתם בתורה הם מסתכלים על המצב במבט של תוה"ק, הם יודעים מהו עולם כתיקונו, וע"כ רואים גודל

זוכה לזה במהרה בבנין בית המקדש והשבת כבוד שמים למכונו, ויקוים בנו השיבנו ד' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם, ויוליכנו קוממיות לארצנו.

החורבן, להם נאה להתאבל ולתנן, ושייך אצלם כל המתאבל על ירושלם - שידוע כיצד ולמה להתאבל - זוכה ורואה בשמחתה (תענית דף ל:), "זוכה" לא נאמר אלא "זוכה ורואה", שהוא מבין בראייתו והשקפתו מהו עולם התיקון אשר

משלחנו של רבינו – עניני גלותינו האחרונה:

וכל הרשעה כעשן תכלה. שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים, שמעתי מפי מרן (הגרי"ז מבריסק) זצ"ל כי המדינה היא חלום, 'פאר איינעם א גוטער חלום פאר איינעם א שלעכטער'. ואם עכשיו אין לנו פתחון פה, הרי בקרוב כשיתברר כל ההבל צדיקים יראו וישמחו וכו' ועולתה תקפוץ פיה, פ' תסתום, שאז כל אלה הרשעים וכל המחזיקים ידי עבירה יסתמו פיהם, כי לא יהיה מענה בפיהם כשהתברר כי הלכו אחר ההבל ויהבלו, די פרייע און די פרומע, כי לא לאמונה גברו בארץ.

(מתוך דרשת "כל נדרי" - תשל"ט לפ"ק)

מי הם 'מלכות המינות'. במשנה שלהי סוטה: "ומלכות תהפך למינות",... והראוני בכתבי הגר"א לופיאן זצ"ל ששאלו תלמיד אחד הרי המדינה לא נהפכה למינות אלא מעיקרא עיקרא ממינות? וענה לו שזה קאי על אלה שהיו טובים ונתחברו אצל המדינה, והדברים מובנים ואי אפשר לפרש יותר.

(מתוך דרשת "כל נדרי" - תשנ"ב לפ"ק)

מעלת הדיבור בקלון רשעי ישראל. ... יתכן שיחשוב משהו שאיך מותר לדבר כך בליל כל נדרי [בגנותם של רשעי ישראל], אבל אנא עובדא מעשה רב ידענא, פעם בערב יום הכפורים דיבר מרן (הגרי"ז מבריסק) זצ"ל מרה על הציונים והמדינה, והיה שם רב אחד ששאלו: בריסקער רב, הלא ערב יוה"כ הוא? ופנה אליו מרן זצ"ל: כלום כבר התפללתם מנחה? ומשהשיב פשיטא, אמר לו מרן זצ"ל: כלום אמרתם גם ולמלשינים, שהרמב"ם כתב שזה נגד פריצי ישראל האפיקורסים המסירים את העם מן המצוות, הלא עיוה"כ הוא??...

(מתוך דרשת "כל נדרי" - תשמ"ח לפ"ק)

על ההרים אשא קינה...

פרטי שיחת התחזקות וקינה מאת הו"כ עט"ר מרן ראש הישיבה שליט"א דרך הוק-אפ

* * *

לרבים השואלים, השיחה תתקיים בס"ד מחר יום ג' בערב פ' ואתחנן בשעה 8:30 לפי שעון אנגלי

[באה"ק 10:30 ובארה"ב 3:30 אחה"צ]

להשתתפות בהאזנת השיחה יש לחייג ל: 44330-606-0403 ואח"כ להכניס קוד: #2111744

ויה"ר שיהפוך לנו הקב"ה ימים אלו לשישון ולשמחה ויאמר קץ לגלותנו בב"א